

Laics: sants al mig del món

“El laic és qui, de manera natural, està sempre en “sortida”, ja que és allà on hi ha la gent, i aquest és el seu primer espai d’evangelització i el més important”. Així ho afirma Mons. Mariano Fazio, en un article publicat a la revista Mundo Cristiano.

10/03/2020

Baixeu l'article de Mundo Cristiano en pdf

Només un milió dels 1.300 milions de catòlics que hi ha al món no són laics. Però al llarg de la història potser no s'ha reflexionat prou sobre la condició de la immensa majoria dels fidels.

Els bisbes espanyols volen oferir una oportunitat per aprofundir sobre la responsabilitat i la missió dels laics. Per a això, del 14 al 16 de febrer, han convocat al Pavelló de Vidre de la Casa de Campo de Madrid un Congrés Nacional de Laics, amb el lema “Poble de Déu en sortida”.

Mundo Cristiano ha seguit amb particular interès aquesta convocatòria, que pretén “impulsar la conversió pastoral i missionera del laïcat”. Com a contribució a aquesta reflexió, en aquestes pàgines oferim una opinió autoritzada obre la condició del laic i la santificació al mig del món, a càrrec de monsenyor Mariano Fazio, vicari auxiliar de l'Opus Dei.

Juntament amb les seves paraules presentem l'opinió de sis laics, de diferent professió i condició, que responen a una doble qüestió: Què pot aportar el proper congrés als laics? Què necessiten per part de l'Església?

A l'inici d'aquest mil·lenni, sant Joan Pau II va definir el pla pastoral de l'Església per als segles futurs. Es podria resumir en una paraula: santedat. El Papa Francesc va dedicar una exhortació apostòlica sencera a la santedat. Tant l'un com l'altre han mirat sempre cap al Concili Vaticà II, que té com un dels seus punts focals la crida universal a la santedat.

Tots estem cridats a seguir Crist, a imitar-lo, ja que en això precisament consisteix la santedat. Tots els que estem batejats compartim aquesta crida i, alhora, els diferents fidels tenen a l'Església una missió específica. Els membres de la

Jerarquia —bisbes, sacerdots, diaques— tenen com a missió ensenyar amb autoritat la Paraula de Déu, pasturar els fidels i celebrar el culte diví; els religiosos, recordar al món les realitats escatològiques a través de la seva vida consagrada; els laics, santificar-se en el si de les estructures temporals, al mig del món. Després del Concili i del magisteri dels últims Papes ningú no pot pensar que la santedat està reservada als sacerdots o als religiosos: tots hem rebut, en virtut del baptisme, aquesta vocació a la plenitud de la vida cristiana.

Actualment parlem molt de la necessitat d'una "Església en sortida". "Sortir" té múltiples significats, bíblics, espirituals, etc., com, per exemple, sortir de la mateixa terra, de la zona de confort, d'estructures rovellades, d'una actitud defensiva... i anar a la trobada de la gent. Ens podem

preguntar: on és la gent? La resposta és òbvia: la trobem a les famílies, als ambients de feina, a l'entramat de les relacions socials... Des d'aquesta òptica, podríem dir que el laic és qui, de manera natural, està sempre en “sortida”, ja que és allà on hi ha la gent, i aquest és el seu primer espai d'evangelització i el més important. No cal penetrar en les estructures temporals, ja que el laic ja hi és, com en el seu hàbitat natural.

Redescobrir el baptisme

En una carta de fa uns anys, el Papa escrivia que “mirar el Poble de Déu és recordar que tots ingresseu a l'Església com a laics. El primer sagrament, el que segella per sempre la nostra identitat i del que sempre hauríem d'estar orgullosos és el del baptisme. Per ell i amb la unció de l'Esperit Sant, [els fidels] queden consagrats com a casa espiritual i sacerdocí sant. La nostra primera i

fonamental consagració enfonsa les arrels en el nostre baptisme” (Carta al cardenal Ouellet, 2016).

El baptisme és força de salvació i enviament. Com el Big Bang, qui el rep inicia quelcom nou —la vida en Crist— destinat a expandir-se cap als altres en la Història i en la petita història de cadascú. El lloc d’“expansió” dels laics és el món en totes les seves dimensions, és a dir, en la vida familiar, en els ambients de feina, en els espais públics. La gràcia del baptisme és la que impulsa aquest moviment.

En aquella mateixa carta, referint-se a certs eslògans, Francesc afegia: “Recordo ara la famosa expressió: ‘és l’hora dels laics’, però sembla que el rellotge s’ha parat”. I és cert, sembla com si la majoria dels fidels laics no sentís encara el protagonisme de ser fills de Déu i la seva responsabilitat d’il·luminar amb l’evangelí fins als

últims replegaments de la seva vida quotidiana. Potser els pastors tampoc no ens hem adonat del tot de l'immens potencial de santedat i evangelització dels homes i dones laics, que han de desenvolupar des de la seva llibertat i iniciativa; un potencial irrenunciable en els nostres anhels per portar Crist a totes les persones. Redescobrir el paper del laic a l'Església requereix un canvi de mentalitat molt gran. El punt de partida ens portaria a tornar al baptisme i a la seva primera conseqüència: la crida a identificar-nos amb Crist, a ser sants.

Comentant la doctrina del Concili Vaticà II, sant Josepmaria afirmava que “l'específica participació del laic en la missió de l'Església consisteix precisament a santificar *ab intra* — de forma immediata i directa— les realitats seculares, l'ordre temporal, el món”(Converses). De vegades es tendeix a pensar en el “laic” com en

aquell que té algun càrrec de responsabilitat en les estructures eclesials o el que compleix unes funcions litúrgiques.

Ningú no dubta de la importància i de la necessitat d'aquests serveis, però la seva missió a l'Església és, fonamentalment, fer present Déu en les estructures temporals, en les cruïlles socials, al mig del món. En aquest procés de canvi de mentalitat sempre hem d'estar atents davant de la temptació de "clericalitzar" el laic, evadint els desafiaments de formació i d'acompanyament que aquest paradigma suposa, per prendre camins més curts, però potser menys efectius.

És impossible descriure tots els escenaris en què es troben els laics i on tants busquen Déu. Uns quants tindran funcions en la vida pública i política. La figura de sant Tomàs Moro, proclamat per sant Joan Pau II

com a patró dels governants i dels polítics durant el jubileu de l'any 2000, és paradigmàtica de fins on pot arribar l'exemple d'un laic en la política: la seva integritat, la seva fortalesa, el seu bon humor, és una gran inspiració per a nombrosos polítics i servidors públics dels nostres dies. Com a estadista — recordava el Papa polonès— “es va posar sempre al servei de la persona, especialment del feble i del pobre; els honors i les riqueses no li van fer efecte, guiat com estava d'un sentit distingit de l'equitat. Sobretot, ell no va acceptar mai anar contra la mateixa consciència, i va arribar fins al sacrifici suprem a fi de no desatendre la seva veu.”

La majoria dels laics viuen aliens a la política o a la funció pública en sentit estricte, però no són —no poden ser— indiferents als reptes de la societat ni als nous estils de vida. No són “personatges públics”: són homes i

dones corrents que intenten, en les seves famílies, professions i àmbits socials en què es mouen, deixar l'empremta de Déu. M'aturaré breument en tres dimensions pròpies del laïcat que semblen especialment significatives: la família, el treball professional i els estils de vida.

Família, treball, estils de vida

Des de fa segles, la família ha estat la força transmissora més gran de la fe. Constitueix el primer espai de responsabilitat dels laics, on la tasca evangelitzadora es produeix fonamentalment a través del testimoni d'una vida de cristians coherents, i no tant per mitjà de grans raonaments, tot i que aquests seran necessaris a mida que els fills maduren. A més d'uns continguts formatius i uns costums de pietat cristiana, es transmet també en el si familiar una visió de la persona humana que, almenys en les societats

secularitzades, apareix cada vegada més difuminada i minoritària.

En què consisteix la visió cristiana de la persona? Tal com ensenya el Concili Vaticà II, l'home i la dona troben la seva plena manifestació en Crist, i es realitzen en el do sincer de si. Crist entrega la seva vida pels altres i així hem d'imitar Crist. La "veritat sobre l'home" inclou, entre altres coses, l'amor entès com a do, l'aprenentatge del perdó, l'afectivitat i la sexualitat integrades en un context de lliurament mutu i fructífer, les modulacions de la justícia, l'atenció preferencial als pobres, malalts i ancians, i la gratuïtat. En una societat on gairebé tots els vincles són líquids, la família cristiana pot proposar una visió adequada de la realització de la persona humana a través del do sincer i fidel de si: mares i pares que comparteixen la responsabilitat de formar els seus fills amb amor, amb

l'entrega diària, ajudant-los a administrar la seva llibertat, ja que sense llibertat no podem ni formar ni ser formats. La família, pel que fa a l'església domèstica, és el punt estratègic de la nova evangelització, com han assenyalat els últims romans pontífexs. És el planter de les noves generacions de cristians.

Un altre gran àmbit propi dels laics és el treball, un espai amplíssim que pot il·luminar societats senceres. Com deia sant Josepmaria, tot cristià està cridat a “santificar el treball, santificar-se en el treball i santificar els altres amb el treball”. Davant de Déu no hi ha treballs de més o menys importància: aquesta dependrà de la unió amb Déu que assoleixi la persona, desenvolupant en la seva professió totes les seves potencialitats, posades al servei dels altres. El fundador de l'Opus Dei feia servir una altra expressió molt gràfica per assenyalar la importància

del treball en l'evangelització: els cristians —i en particular, els homes i dones al mig del món— hem de posar “Crist al cim de totes les activitats humanes”.

La societat actual ens presenta molts desafiaments. Els laics estan cridats a resoldre'ls —o almenys, a intentar resoldre'ls— amb sentit cristià, amb professionalitat, moguts per la justícia i per la misericòrdia.

Habitualment, els problemes socials requereixen coneixements tècnics adequats. Alhora, les solucions proposades poden ser molt diferents entre si. Els laics que estan entossudits a millorar aquest món i a fer-lo més conforme amb el pla de Déu han de posar totes les seves capacitats al servei del bé comú. Estaran molt units en el desig d'imitar el Senyor i en la seva decisió de fer present la llum de l'evangeli en la societat, però evidentment no estaran necessàriament d'acord en

les solucions tècniques que s'haurien d'adoptar.

Com que es tracta de qüestions temporals, les solucions normalment no seran unívocues, sinó múltiples, i entraran en joc la llibertat i la responsabilitat de cadascú. Imposar una solució “catòlica” a problemes que ofereixen moltes possibilitats de resposta seria un “clericalisme” intolerable, oposat a la llibertat dels fills de Déu. S'estaria confrontant l'aspecte dogmàtic amb l'aspecte opinable, amb el risc d'instrumentalitzar l'Església per a finalitats temporals. Ja l'any 1934, un gran pensador catòlic, Étienne Gilson, escrivia: “totes les injúries que l'odi de Voltaire li ha fet abocar contra els capellans, estem disposats a repetir-les contra el clericalisme; som potser els únics fins i tot que hi podem donar una justificació teològica” (Per un ordre catòlic).

Estils de vida

Família, feina. Dediquem unes paraules als estils de vida. Durant els primers segles del cristianisme els laics participaven amb els seus conciutadans de l'esdevenir de la història sense sortir del món. La seva influència en la societat no era en primer lloc de tipus econòmic, polític, militar o social. Més aviat el seu estil de vida inspirada en la caritat cristiana causava, en uns, atracció, i en d'altres, rebuig. Els primers cristians ens han entregat una herència inspiradora sobre l'experiència del laïcat en una societat que no coneix Crist. Van demostrar que és possible ser conseqüent amb la mateixa fe en qualsevol circumstància i que també és possible, des de les ocupacions ordinàries al mig de la societat, transformar-la.

Seguir Crist implica una manera determinada d'encarar la vida. Les proposades de l'evangeli, com estimar els enemics, portar una vida austera, tractar els altres com ens agradaria que ens tractessin a nosaltres, acollir el pobre i l'estranger, assumir compromisos familiars permanents, esperar en una vida futura, etc., es transparentaran al nostre voltant, serviran a molts d'inspiració, tot i que també trobaran el rebuig d'altres. El repte del laic és mantenir la coherència de la fe davant de la pressió d'altres comportaments potser molt difosos i saber explicar, de manera senzilla i alegre, el perquè del seu estil de vida i la felicitat que hi troba: com ens demana sant Pere, els cristians hem de “donar raó de la nostra esperança”.

La llum dels sants laics

Igual com els nostres primers germans en la fe, en les últimes dècades són nombrosos els exemples d'altres laics (canonitzats o no) que han estat un reflex de Crist en els ambients de la feina, de l'esport, de la societat civil, de la cultura, de la família, enmig de la seva vida ordinària; persones que no s'han distingit en res extern dels seus conciutadans, que han sabut aprofundir en la seva condició de batejats i que han estat llevats, ànim i suport per a milers de col·legues. A la seva manera i en el seu ambient, van ser grans anunciadors de l'evangeli.

Entre els que es troben en procés de beatificació, m'agrada recordar un empresari de la meva terra anomenat Enrique Shaw (1921-1962), la causa de canonització del qual es va obrir quan el cardenal Bergoglio era arquebisbe de Buenos Aires. Va ser un gran espòs i pare d'una nombrosa família, i també un

empresari d'èxit, que es va abocar al servei dels qui treballaven amb ell; va lluitar contínuament per millorar les condicions laborals dels obrers i tenia com a missió pròpia la d'“humanitzar l'empresa”, de la qual parlava sovint a les reunions que organitzava amb els seus amics de l'Acció Catòlica.

Es comportava de manera benèvola, pacient, amable, atent a les necessitats de la gent, traient forces del seu tracte amb Déu; de fet, com molts han testimoniats, irradiava l'amor de Crist. La seva curta vida és una lliçó extraordinària sobre el valor de la doctrina social de l'Església amb la legitimitat de qui l'ha viscuda des de dins, en el món de l'empresa.

Recentment es va beatificar a Madrid la química Guadalupe Ortiz de Landázuri (1917-1975). El Papa Francesc la va definir com “un

exemple per a les dones cristianes dedicades al treball social i a la recerca científica”. Era una persona alegre que va posar les seves “nombroses qualitats al servei dels altres”, va dir el Papa. En les seves diverses facetes com a professora, amiga, investigadora, va apropar moltes persones a la fe, en ambients on potser no hauria arribat amb facilitat un clergue.

Hi ha laics que han deixat una empremta profunda malgrat la seva curta existència. Un bonic exemple és el de la romana Chiara Corbella Petrillo (1984-2012), amant de la música, casada amb Enrico, que ens queda com una catequesi potent sobre el festeig, el matrimoni i l’amor a la vida. O la del jove milanès Carlo Acutis, que va morir amb només 15 anys a causa d’una leucèmia fulminant; la seva vida autènticament cristiana es reflectia en tot el que feia a Internet, on va

connectar amb força joves, als quals va fer partícips del seu amor per l'Eucaristia i per la Mare de Déu. La seva alegria cristiana generava admiració entre els seus coneguts.

Enrique, Guadalupe, Chiara i Carlo són només uns quants exemples de com els laics són el rostre visible de l'Església (rostre de Crist) en uns ambients (el món del treball, de la química, de la tecnologia, de la família) que els són propis. Són propulsors d'estils de vida, evangelitzadors de primer ordre, en una manera diferent —de vegades complementària i sempre necessària — a la dels qui tenen funcions ministerials o d'un altre tipus en l'estructura de l'Església. A l'Església sempre serà “l'hora dels laics”. Podran transformar el món, a condició d'aprofundir en la nova vida que van rebre en el baptisme, que els empelta a Aquell que va dir de si mateix que és la Vida.

*Mons. Mariano Fazio és vicari
auxiliar de l'Opus Dei des del 2019,
llicenciat en Història per la
Universitat de Buenos Aires i doctor
en Filosofia per la Universitat
Pontifícia de la Santa Cruz.*

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca/article/laics-sants-al-mig-
del-mon/](https://opusdei.org/ca/article/laics-sants-al-mig-del-mon/) (17/04/2025)